קיצור שלחן ערוך — הנהגת בית הכסא ודיני ברכת אשר יצר

יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִפָּנוֹת עֶרֶב וָבֹקֶר שֶׁהוּא זְרִיזוּת וּנְקִיּוּת. אִם אֵינוֹ יָכוֹל לִפָּנוֹת, יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְיֵשֵׁב עַד שֶׁיִּפָּנֶה, אוֹ יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִדְּבָרִים אֲחֵרִים. הַמַּשְׁהֶה נְקָבָיו, עוֹבֵר מִשּׁוּם בַּל תְּשַׁקְּצוּ. וְאִם מַשְׁהֶה מִלְּהַטִּיל מַיִם בְּעֵת צָרְכּוֹ, עוֹבֵר גַּם מִשּׁוּם לֹא יִהְיֶה בְךָ עָקָר (סִימָן ב' ג').

יְהֵא צָנוּעַ בְּבֵית הַכִּסֵּא. לֹא יְגַלֶּה אֶת עַצְמוֹ, עַד שֶׁיֵּשֵׁב. וְגַם אָז יְצַמְצֵם שֶׁלֹּא לְגַלּוֹת רַק מַה שֶּׁמְּכָרָח לוֹ לְגַלּוֹת, שֶׁלֹּא לְטַנֵּף אֶת בְּגָדָיו. וְיִזָּהֵר בָּזֶה גַּם בַּלַּיְלָה כְּמוֹ בַּיּוֹם. אִם נִפְנֶה בְּמָקוֹם מְגֻלֶּה שֶׁאֵין שָׁם מְחִיצוֹת, יְכַוֵּן שֶׁיְּהֵא פָּנָיו לְדָרוֹם וַאֲחוֹרָיו לַצָּפוֹן אוֹ אִפְּכָא. אֲבָל בֵּין מִזְרָח לַמַּעֲרָב, אָסוּר. וְאִם יֵשׁ מְחִיצָה, יָכוֹל לִפָּנוֹת בְּכָל עִנְיָן אִם אֲחוֹרָיו לְצַד הַמְּחִיצָה. וּלְהַשְׁתִּין, מֻתָּר בְּכָל עִנְיָן. לֹא יִפָּנֶה בִּפְנֵי שׁוּם אָדָם. וַאֲפִלּוּ בִּפְנֵי נָכְרִי, אָסוּר. אֲבָל לְהַשְׁתִּין, מֻתָּר אֲפִלּוּ בַּיּוֹם בִּפְנֵי רַבִּים אִם צָרִיךְ לְכָךְ, מִשּׁוּם דְּאִכָּא סַכָּנָה אִם יַעֲצֹר אֶת עַצְמוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לוֹ לְהִסְתַּלֵּק לִצְדָדִים.

לֹא יִפָּנֶה בַּעֲמִידָה. וְלֹא יֵאָנֵס לִדְחֹק עַצְמוֹ יוֹתֵר מִדַּאי, שֶׁלֹּא יְנַתֵּק שְׁנֵי הַכַּרְכַּשְׁתָּא. וְלֹא יְמַהֵר לָצֵאת מִבֵּית הַכִּסֵּא, עַד אֲשֶׁר בָּרוּר לוֹ שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ עוֹד. וּכְשֶׁמַּטִּיל מַיִם בַּעֲמִידָה, יַשְׁגִּיחַ שֶׁלֹּא יְנָתְזוּ עַל מִנְעָלָיו וּבְגָדָיו. וְיִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא לֶאֱחֹז בְּיָדָיו בְּמִילָתוֹ (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קנ"א) (סִימָן ג').

בְּבֵית הַכִּסֵּא אָסוּר לְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי תוֹרָה (כִּדְלְקַמָּן סִימָן ה' ס"ב). לָכֵן בִּהְיוֹתוֹ שָׁמָּה, טוֹב שֶׁיְּהַרְהֵר בַּעֲסָקָיו וּבְחֶשְׁבּוֹנוֹתָיו, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי הִרְהוּר תּוֹרָה אוֹ הִרְהוּר עֲבֵרָה חַס וְשָׁלוֹם. וּבַשַּׁבָּת שֶׁאֵין לְהַרְהֵר בַּעֲסָקָיו, יְהַרְהֵר בִּדְבָרִים נִפְלָאִים שֶׁרָאָה וְשָׁמַע וְכַדּוֹמֶה (סִימָן פ"ה).

יְזָהֵר לְקַנֵּחַ אֶת עַצְמוֹ יָפֶה. כִּי, אִם יֵשׁ לוֹ אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ צוֹאָה בְּפִי הַטַּבַּעַת, אָסוּר לוֹ לוֹמַר שׁוּם דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה (כִּדְלְקַמָּן סִימָן ה' סָעִיף ג). לֹא יְקַנֵּחַ בְּיַד יָמִין, מִפְּנֵי שֶׁקּוֹשֵׁר בָּהּ הַתְּפִלִּין. וּמֵהַאי טַעְמָא אֵין לְקַנֵּחַ בְּאֶצְבַּע אֶמְצָעִית שֶׁל שְׂמֹאל שֶׁכּוֹרֵךְ עָלֶיהָ הָרְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין. וְאִטֵּר יָד, יְקַנֵּחַ בִּשְׂמֹאל דִּידֵהּ שֶׁהִיא יָמִין שֶׁל כָּל אָדָם.

בְּכָל פַּעַם שֶׁנִּפְנֶה אוֹ שֶׁמַּטִּיל מַיִם וַאֲפִלּוּ רַק טִפָּה אַחַת, יִרְחַץ יָדָיו בַּמַּיִם וִיבָרֵךְ בִּרְכַּת אֲשֶׁר יָצַר. אִם הִטִּיל מַיִם אוֹ נִפְנָה וְשָׁכַח מִלְּבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, וְאַחַר כָּךְ שׁוּב הִטִּיל מַיִם אוֹ נִפְנָה וְנִזְכַּר שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה לֹא בֵרַךְ, אֵינוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ רַק פַּעַם אֶחָת. וּמִי שֶׁשּׁוֹתֶה סַם הַמְשַׁלְשֵׁל וְיוֹדֵעַ שֶׁיִּצְטָרֵךְ לִפָּנוֹת כַּמָּה פְּעָמִים, לֹא יְבָרֵךְ עַד לְאַחַר הַגְּמָר (סִימָן ז').